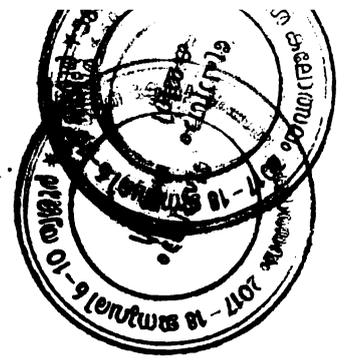

Codeno: 5

HS kadhasachana.

कारुष्यं चरमा दार्मः ।

दुःस्वप्नम्

रात्री सुन्दरी आसीत् । चन्द्रः

तस्य प्रकाशम् सर्वम् भूमिम् दत्वा आकाशं
मन्दहसित्वा स्थितवान् । अहंबहिः अपश्यत् । तृणानि
हिमकणानि अलङ्कृतम् आसीत् । शीतलवायुः
वृक्षानाम् वर्णानि चलनम् कृत्वा तत्तमार्गमि अगच्छत् ।

ममेश्वरः सुन्दरवदनं मन्दहास्यम् आगतवती । अहं
गृहस्थं अन्दर्भगम् अपश्यत् । विविध वर्णानि वस्तूनि
तत्र स्थितः । तत्र तत् शयनमानाः बालिकायाः
वदनम् किञ्चित् व्यत्यस्थं स्थितः । वायुनाम् आगमनं
शा वस्तूनि आलिङ्गनम् कृत्वा शयनम् कृतः । तत्
रात्री अतीव शैत्यपूर्णम् आसन् । तत्तत् रात्री तत्
बालिका अतीव यत्नपूर्वकं शयितः ।

कविता नगरस्थ अतीव प्रधानम्
उद्योगालये उद्योगी आसीत् । नगरं एकम् गृहं

सा मकली जीवितवती । ग्रामस्य छाया सा सर्वा
 प्रणयितवती । तस्याः पितरौ वाहनापकर्तृ मृतवन्तः ।
 ततः काले सा बालिका आसीत् । मातुः सहोदर्याः
 गृहे वसित्वा सा उद्योगमपि लब्धितवती । अनन्तरं
 सा नगरस्य पुत्री मय जीवितवती । नगरे गृहं च
 स्थापितः । मातृसहोदरी कुटुम्बे सह ग्रामे वसितवती च ।
 ततः दिने उद्योगम् गन्तुम् अवश्यम् न आसीत् ।
 सा नगरवर्षमात्रं गतवती च । किञ्चित् गृहवस्तुनि
 विक्रय्य सा मार्गं चलितवती आसीत् । “~~अम्बा~~
 “अम्बा, किञ्चित् धनं दत्तातु !” “त्रयोदिनानि अहं
 आहारं न अभक्षणीयम्” । लता ~~मन्त्रः~~ अग्रे अपश्यत् ।
~~सुश्रवणमश्नत्~~
~~कृष्णवर्णम्~~ मकल बालिका मकल आहारस्यात्रम्
 कृत्वा मन्दहास्यं स्वतवर्णम् मकल बालिका तस्याः
 आहारस्यात्रम् कृत्वा मन्दहास्यं कृतवती । तस्याः नेत्राणि
 दुःखभीतिनिर्भरम् ~~सु~~ आसन् । अधरे मन्दहास्यस्य
 बहिः दुःखसागरमपि आसन् । हस्तानि चलितुम् कष्टं
 आसन् । चलितुमपि सा अशक्ता । लतायाः मनसि
 तस्याः बाल्यकालम् ~~सु~~ नदीमिव आगतवती ।
 सा अश्रुनिर्भरम् नेत्रम् विगणस्य मन्दहास्यम् कर्तुम्
 प्रयत्नं कृतः । अतः तस्य अधराणि मन्दहासितुम् न
 चिन्तितः । सा ततः बालिकायाः हस्तानि नेत्वा नगरस्य

Codeno: 5

HS kadhwachana

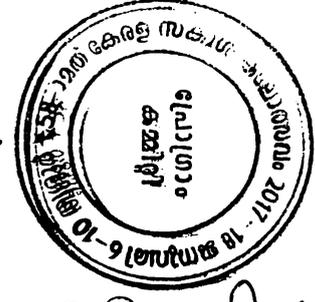

एकम् सुन्दर आहारशालायाम् स्थितवती । लता तत्
बालिकायाः अनेकानेक आहारानि कृत्वा तस्याः
मनः दुःखम् परिमितवती । अनन्तरं सा तस्याः
बालिकायाम् लतार्थः गृहम् गत्वा अनुसृष्टवती । लता
तत् बालिकायाः वदनं दृष्ट्वा ~~किञ्चित्~~ उक्त्वा " त्वम्
केन कारणेन शिक्षाङ्गं करोति ? " तत् बालिका उक्त्वा
" मम माता, पिता, मम सहोदरः च मम ग्रामे अवसितकाः
तत् काले अस्माकम् कृषिकोत्रे जन्तुम् अधिकमागतः ।
मम गृहमपि जलस्य हस्तं नाशं कृतः । अस्माकम्
देशस्य सर्वाणि जनानि शयनमारब्धः । मम पिता,
सहोदरः च शयनमारब्धः । नेत्राणि न निमीलितवन्तः ।
अतः अहं न शयितवती । किञ्चित् कालमपि ~~वृत्ति~~
अतिबृहत् वृष्टिः आसीत् । ~~एकम्~~ श्वाणमनुष्याणि
आगत्य ~~एते~~ माम् श्वाणीयम् । अतः मम पिता, माता,
सहोदरः च शयनम् कृतवन्तः । अहं किम् ग्रामे अस्ति ?
अहं न जानामि । बृहत् बृहत् मार्गाणि अहं अतीतानि । वदतु
अम्बा, अहम् केन ग्रामे अस्ति ? " लतायाः मनः
~~एते~~ विद्युत्प्रवाहः संजातः । सा मनसि उक्तः " ज्ञानं
जलोपकम्बः !!! " सा ~~किञ्चित्~~ बालिकायाः आलिङ्गनम् कृत्वा
उक्तः " त्वम् भारतमातायाः हस्तसि । अस्य कार्यम्
नास्ति । किन्तु अत्र भारतमातुः हस्तं किञ्चित् कुर्यापि
मनुजाः जीवयन्ति । ~~एते~~ अतः त्वम् मम गृहे सुरक्षितवती ।
अत्र त्वमेव नामः जथा अस्ति । त्वम् मम पुत्री च ।

कालोऽतीतः । तत बालिका ~~विद्यालयम्~~ विद्यालयम्
 गन्तुमारब्धवती । या अस्मिन् विद्याभ्यासे कलापरैश्च
 शोभितवती । तता तत बालिकायाः ~~सर्वणि~~ सर्वणि
 कार्याणि कृत्वा स्वयं विश्रुतवती । ततायाः जीवनम्
 जयाम् समर्पितवती च । तत्र सा स्वयं विवाहम् ,
 जीवनम् सर्वम् विगणितवती । कालम् अश्वरथः षव
 अगच्छत् । ~~तत्र~~ जथा उद्योगमपि लब्धः । जथा तस्याः
 अनाथेन षक्त्वा पुरुषमपि विवाह ~~कृतः~~ करिणीत्वती ।
 जीवनम् शोभनमासीत् । भर्ता , पुत्रः , पुत्री ... यानानि ,
~~सर्वम्~~ सर्वम् जवगृहम् , अनाथम् - अनाथमिव कृतावत्...
 किन्तु तता ? ~~पुत्रीम्~~ पुत्रीम् विवाहजननम् वृद्धाश्रमजीवनम्
 गणितवान् । एकदिनेपि मातरं कश्चित् 'पुत्री' न
 आगतवती । तस्याः अनाथजीवनं माता असनाथमासीत् ।
 तता वृद्धाश्रमजीवनम् नेतुम् काले सा अर्बुतबाधिता
 इति ज्ञात्वा सा अचिन्तयत् "मम 'पुत्री' अनाथेण
 जीवनं कर्षति । मम रोगं तस्याः अनाथे ~~व~~ बद्धता
 जातामि । अतः अहम् ... ।।। वृद्धाश्रमस्थ ~~सर्वम्~~
 षक्त्वा आर्षं मृतवती ताम् दृष्ट्वा वृद्धाश्रमवासिनः
 उच्चैः ~~सर्वम्~~ रोषितवान् । नासिकात् रक्तं नदीमिव
 आगतः । नेत्रात् अश्रूणि च अपतत् । तता मन्दं - मन्दं
 मृतवती । नेत्राणि अडगुरितानि । श्वासः षव स्तब्धः ।
 शब्दानि कणात् दूरम् जातम् । रक्तप्रवाहं ~~परिसमाप्तम्~~

Code no: 5

HS. Kadhasachana.

"अम्बा" । अहं जेत्राणि निमीलितवती ।
"किमासीत् अम्बा । त्वं अतीव वरिभ्राण्तवती जातः ।
केन कारणेन ?" । अहं मण्डहासेन उक्तवती "तत् मुकम्
कुःस्वप्नमासीत् पुत्री ।" ... सा परिहृत्यैवा माम्
आलिङ्गनम् कृतवती ।...